

УДК 070:502/504(574.24)
DOI 10.35254/bsu/2025.74.1

Абдиева Ч.И.

*Ош мамлекеттик университети,
ф.и.к., доцент,
ORCID: 0009-0007-1867-6278
abdievach@gmail.com*

Умарова А.А.,

*Ош мамлекеттик университети,
окутуучу,
ORCID: 0009-0003-6287-1784
aizhan88uma@gmail.com*

ОШ ШААРЫНЫН ЭКОЛОГИЯСЫН ЖАНА ТУРУКТУУ ӨНҮГҮҮСҮН МЕДИАДА ЧАГЫЛДЫРУУДАГЫ ЖУРНАЛИСТИКАНЫН РОЛУ

Кыскача мазмуну

Булганышын, бүтүндөй таштандын жыйналышын, жашыл аймактардын белгилүү азайышын — жана аларды Кыргызстан Республикасынын массалык маалымат каражаттарында туура жана тиешелүү чагылдыруусун комплекстүү анализдейт. Өткөрүлгөн кенен масштабтагы илимий изилдөө аймактык коомчулукта сапаттуу экологиялык журнализмдин олуттуу жана бир кыйла дефицитин өстөрүүчү түрдө ачыкташкан: аймактык медиа органдары коомченик экологиялык масалелердин терең аналитикалык карап чыгуунан артык акыркы жаңылыктарды артык сунушташкан. Жергиликтүү телеканалдардан, интернет-сайттардан жана маркалык социалдык тармак платформаларынан алынган материалдар статистикалык маалыматтардын жана экологиялык фактылардын кесиптүүлүк интерпретациясынын ачык кер-түүсүн чугуу көрсөтүүдө. Журналистика жергиликтүү калктын экологиялык сезимин жана активдүү жарандык катышуусун өнүктүрүүдө чыныгы маанилүү роль ойнойт.

Түйүндүү сөздөр: коомчулук таасири, чагылдыруунун сапаты, медиа контент анализи, экологиялык сабатчылык, аймактык маалымат саясаты, коммуникативдик жооптуулук, шаарлардын туруктуу өнүгүүсү, илимий маалымдама, коомчулук активдүүлүгү, маалымат булактары

Абдиева Ч.И.

*Ошский государственный университет,
к.ф.н., доцент
ORCID: 0009-0007-1867-6278
abdievach@gmail.com*

Умарова А.А.,

*Ошский государственный университет,
преподаватель
ORCID: 0009-0003-6287-1784
aizhan88uma@gmail.com*

РОЛЬ ЖУРНАЛИСТИКИ В МЕДИЙНОМ ОСВЕЩЕНИИ ЭКОЛОГИИ И УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ГОРОДА ОШ

Статья анализирует основные экологические проблемы города Ош — загрязнение воздуха и воды, накопление бытовых отходов, сокращение зелёных зон — и особенности их отражения в средствах массовой информации Кыргызской Республики. Проведённое комплексное исследование выявило существенный дефицит качественного экологического журнализма в регионе: региональные медиа предпочитают оперативные новостные сообщения аналитическому разбору экологических проблем современного мира. Изучены материалы местных телеканалов, интернет-сайтов и платформ социальных сетей, показавшие явный недостаток статистических данных и профессиональной интерпретации фактов окружающей среды. Журналистика играет значительную роль в процессе формирования экологического сознания и активной гражданской позиции местного населения, требуя систематического повышения уровня профессиональной подготовки журналистов и постоянного целенаправленного использования надёжных независимых источников информации.

Ключевые слова: общественное воздействие, качество освещения, контент-анализ медиа, экологическая грамотность, региональная информационная политика, коммуникативная ответственность, устойчивое развитие городов, научное сообщение, социальная активизация, информационные источники

Abdieva Ch. I.

Osh State University

PhD in Philology, Associate Professor

ORCID: 0009-0007-1867-6278

abdievach@gmail.com

Umarova A.A.

Osh State University

Lecturer

ORCID: 0009-0003-6287-1784

aizhan88uma@gmail.com

THE ROLE OF JOURNALISM IN MEDIA COVERAGE OF ECOLOGY AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN THE CITY OF OSH

Abstract

The article examines major environmental challenges in Osh — air and water pollution, waste accumulation, and green space reduction — and their coverage in Kyrgyzstan's mass media. Comprehensive research revealed significant deficit in quality ecological journalism: regional media prefer breaking news over analytical examination of environmental issues worldwide. Materials from local television channels, websites, and social media platforms

demonstrated clear lack of statistical data and professional interpretation of environmental facts. Journalism plays crucial role in developing environmental awareness and fostering active civic engagement among the local population, requiring systematic improvement of journalists' qualifications and consistent reliance on reliable independent information sources.

Keywords: public impact, coverage quality, media content analysis, environmental literacy, regional information policy, communicative responsibility, sustainable urban development, scientific communication, social mobilization, information sources

Бүгүнкү күндө экологиялык көйгөйлөр дүйнөлүк деңгээлде курчап турган маселелердин катарын толуктап келет. Айрыкча шаардык аймактарда – калктын өсүшү, өнөр жай ишканалары, унаа тыгыны жана турмуштук таштандылар экосистеманын бузулушуна себеп болууда. Ош шаары да бул көйгөйлөрдөн четте калган жок. Абанын булганышы, жашыл зоналардын азайышы, таштанды маселеси жана суу ресурстарынын булганышы – шаардын экологиялык коопсуздугуна коркунуч туудуруп жатат.

Ушундай шартта калктын экологиялык аң-сезимин көтөрүү, жашоочулардын жаратылышка болгон мамилесин өзгөртүү өзгөчө мааниге ээ. Бул багытта массалык маалымат каражаттары чоң роль ойнойт. Журналистика – көйгөйдү коомдук талкууга чыгаруу, чечим кабыл алуучуларга таасир этүү жана калкты маалымдоо аркылуу туруктуу өнүгүү максаттарына жетүүдө күчтүү курал катары каралышы керек. Ошондуктан, экологиялык маселелерди медиа аркылуу чагылдыруу жана бул аркылуу элдин экосезимин калыптандыруу бүгүнкү күндө актуалдуу илимий темага айланды.

Изилдөөнүн максаты – Ош шаарынын экологиялык абалын жана негизги көйгөйлөрүн талдоо, ЖМКларда бул темалар кандай чагылдырылып жатканын изилдөө, медиа материалдардын калктын экологиялык аң-сезимине тийгизген таасирин аныктоо, экология жана туруктуу өнүгүү боюнча теориялык негиздерди кароо, Ош шаарындагы экологиялык көйгөйлөрдү аныктоо жана классификациялоо, медиа

материалдарды (макалалар, репортаждар, сюжеттер) мазмундук талдоодон өткөрүү, журналистиканын ролун талдап, практикалык сунуштарды иштеп чыгуу болуп саналат.

Изилдөөнүн методдору – контент-анализ (журналисттердин материалдарын мазмундук талдоо), салыштырма талдоо, илимий булактарга таянган теориялык анализ.

Маалымат булактары – массалык маалымат каражаттарындагы макалалар, теле-сюжеттер, онлайн-платформалардагы контенттер, Ош шаардык мэриясынын, экологиялык кызматтардын расмий отчеттору, тема боюнча илимий эмгектер, мыйзамдар, стратегиялык документтер, Ош шаарынын экологиялык абалын жана негизги көйгөйлөрүн талдоо, журналистикада бул темалар кандай чагылдырылып жатканын изилдөө, медиа материалдардын калктын экологиялык аң-сезимине тийгизген таасирин аныктоо болуп эсептелинет.

Экология жана туруктуу өнүгүү түшүнүктөрү. Экология – тирүү организмдердин өз ара жана айлана-чөйрө менен болгон карым-катнашын изилдеген илим. Бул түшүнүк бүгүнкү күндө адамзаттын жашоо образы менен түздөн-түз байланыштуу болуп калды. Экологиялык абалдын начарлашы, глобалдык ысык, биологиялык түрлөрдүн азайышы, абанын жана суунун булганышы сыяктуу көрүнүштөр адамзаттын жашоо сапатына жана келечек муундардын коопсуздугуна олуттуу коркунуч жаратат.

Ушундай шартта "туруктуу өнүгүү" түшүнүгү глобалдык деңгээлде маанилүү

концепция катары кабыл алынган. Алгач бул түшүнүк 1987-жылы Брундтланд комиссиясынын «Биздин жалпы келечек» (Our Common Future) баяндамасында колдонулуп, “келечек муундардын муктаждыктарын канааттандыруу мүмкүнчүлүгүн жоготпостон, учурдагы муундун муктаждыктарын канааттандыруу” деп аныкталган [1].

Туруктуу өнүгүүнүн глобалдык жана улуттук максаттары. 2015-жылы БУУнун Башкы Ассамблеясы тарабынан Туруктуу өнүгүүнүн 17 максаты кабыл алынган. Бул максаттар экологиялык, социалдык жана экономикалык багыттарды өз ичине алат. Экологияга тиешелүү негизги максаттар төмөнкүлөр:

- 6-максат: Таза суу жана санитария;
- 11-максат: Туруктуу шаарлар жана жамааттар;
- 12-максат: Жоопкерчиликтүү керектөө жана өндүрүш;
- 13-максат: Климаттын өзгөрүшүнө каршы аракеттер;
- 15-максат: Кургактагы экосистеманы коргоо.

Кыргызстан да бул максаттарга кошулуп, улуттук деңгээлде экологияны сактоо, жаратылыш ресурстарын үнөмдөө жана кайра иштетүү, жашыл экономиканы өнүктүрүү багытында программаларды ишке ашырууда. Бирок бул программалардын ийгилиги калктын экологиялык маданияты жана маалыматтуулугуна көз каранды [2].

Экологиялык аң-сезимдин түшүнүгү. Экологиялык аң-сезим – бул адамдардын жаратылышка болгон мамилеси, экологиялык көйгөйлөрдү түшүнүүсү жана экологиялык жактан жоопкерчиликтүү жүрүм-туруму. Ал төмөнкү элементтерден турат:

- экологиялык билим (экологиялык түшүнүктөрдү билүү);
- Экологиялык сезим (табиятка кайдыгер болбоо);

- Экологиялык жүрүм-турум (айлана-чөйрөгө зыяны жок аракеттерди жасоо);

Экологиялык аң-сезимди калыптандырууда журналисттер, өзгөчө телеканалдар, интернет жана социалдык тармактар чоң роль ойнойт. Журналистиканын милдети – коомду экологиялык маалымат менен камсыз кылуу гана эмес, аны кызыктырып, аракетке түртүү.

Мисалы, Ош шаарында таштанды маселеси курч турат. Бирок бул боюнча медиа контенттер жетишсиз болгондуктан, калктын бул көйгөйгө реакциясы төмөн бойдон калууда. Эгерде журналисттер бул маселени туруктуу жана сапаттуу чагылдырса, элдин мамилеси өзгөрүп, демилгелер пайда болушу мүмкүн.

Ош шаарындагы экологиялык проблемаларды чагылдыруудагы журналисттик материалдарды талдап көрөйлү:

Жалпы тенденцияларга жана контекстке карай турган болсок, Кыргызстанда экологиялык журналистика салыштырмалуу кеч өнүккөн жанр болуп саналат. “Освещение проблем экологии в периодической печати Кыргызстана” деген илимий эмгекте экология маселелеринин басма сөздө көрүнүшү жана тенденциялары каралган [4].

Ош шаарындагы экологиялык көйгөлөр — абанын булганышы, таштанды, сууларды булгандыруу ж.б. – регионалдык жаңылыктардын контекстинде да каралат. Мисалы, Архус борборунун сайтында Ошто экологиялык көйгөйлөр тууралуу маалымат берилген [5]. Бирок көп учурда мындай материалдар символдук нукта берип, терең аналитикасын, жооптуу тараптардын түшүндүрмөсүн же чечүү жолдорун көрсөтпөгөн учурларга жол берилет.

Материалдардын мазмунун талдай турган болсок. Талдоого алынган журналисттик материалдарга негизинен төмөнкү жагдайлар байкалат:

- 1) Теманын тандалышы жана басым жасалган багыттар

- материалдар көбүнчө түздөн-түз көйгөйдү көрсөтүү (мисалы, “шаарда аба булганган”, “таштандылар көчөдө” ж.б.) багытында болот.

- аналитикалык материалдар аз – кездешкенде экология маселесинин себептери, көрсөткүчтөрү, статистика жана салыштырмалар камтылат.

- журналисттер көбүнчө “проблема-көз жаздым” стилин колдонушат – окурманга кырдаалды көргөзүп, бирок чечим сунушу же жооптуу тарапка суроо коюу аз кездешет.

2) Жаңы жана кызыктуу маалыматтардын бар же жоктугу

- кээ бир макалаларда жергиликтүү тургундардын пикири, сүрөттөр, видео материалдар колдонулат – бул тема менен аудиториянын эмоционалдык байланыш түзүшүнө жардам берет.

- бирок, статистикалык маалыматтар же изилдөөлөргө шилтемелер же даталар көрсөтүлгөн учурлар аз. Бул материалдын баалуулугун төмөндөтүп коюшу ыктымал.

3) Жооптуу тараптар жана аракеттер жөнүндө баян

- материалдарда муниципалдык бийлик, муниципалдык коммуналдык кызматтар, экологиялык инспекция сыяктуу органдардын позициясы берилет, бирок терең түшүндүрмө же отчеттору аз кездешет.

- чечим сунуштары, демилгелер же жашоочулардын катышуусу тууралуу сунуштар материалдын акырында же кошумча абзацта гана болот.

4) Журналисттик стиль жана форма

- маалыматтык жаңылык стильде жазылган макалалар көп – “эмне болду, ким таасирленди, кайда” деген форматта.

- репортаж, интервью, сүрөттөлүүчү тексттер – көп кездешет, бирок экологиялык журналдык жанрдын өзгөчөлүктөрү (мисалы, экологдук анализ, экологдук аудиторияга багытталган мазмун) аз колдонулат [2].

- Заголовкасы менен медиадан эмоционалдык элементтерди колдонуу – аудиториянын көңүлүн буруу максатында көптөгөн макалаларда колдонулат.

Журналисттердин экология темасындагы чагылдырылган материалдарынын күчтүү жактарын белгилеп кете турган болсок. Биринчиден экология маселесин коомго байланышкандыгын көрсөтүп, калкты кабардар кылып турат. Экинчиден шаар тургундарынын жана жергиликтүү аймактын кырдаалын элге жакындан көрсөтөт. Үчүнчүдөн объективдүү эмес болсо да, медианын катышуусун жогорулатат жана теманы коомдук талкууга алып келет. Эми алсыз жактарын айта кете турган болсок. Чечим сунуштары жана жооптуу органдардын позициялары жетишсиз берилет. Статистикалык, илимий маалыматтар менен бекитилген аргументтер сейрек болот. Экологиялык аудиторияны “агартуу” максатындагы мазмун аз – окурманды кырдаалдан чыгууга чакыруу аз кездешет. Фейк же жалган маалымат болуп кетүү ыктымалдыгы – такталган булактар, эксперттин пикирлери жок калуу мүмкүнчүлүгү кездешет.

Ош шаарындагы негизги экологиялык көйгөйлөрдүн бири - абанын жана суунун булгануусу, таштанды маселеси, жашыл аймактардын кыскарышы болуп саналат. Ош шаарында акыркы жылдарда автотранспорттордун көбөйүшү, курулуштардын тездик менен өнүгүшү жана өндүрүш калдыктарынын көзөмөлсүз чыгарылышынан улам абанын сапаты кескин начарлап жаткан шаарлардын бири катары саналат. Айрыкча күз-кыш мезгилинде көмүр менен жылытууга өтүү менен түндүдөн деңгээли жогорулайт.

Суу булактарынын булгануусу да көйгөйлүү маселе. Айрыкча Ак-Буура дарыясынын боюндагы курулуштар, канализация системаларынын эскилиги, жана жеке сектордон агып чыккан таштандылар суунун сапатына терс таасирин тийгизүүдө.

Ош шаарында күнүмдүк тиричилик таштандылары өз убагында жана талаптагыдай чогултулбагандыктан, таштанды төгүлгөн жерлер көбөйүүдө. Өзгөчө шаар четиндеги аймактарда жана базарлардын айланасында көзөмөлсүз таштандылар табигый чөйрөгө зыян келтирип, жугуштуу оорулардын коркунучун жаратат. Мындан тышкары, шаардагы жашыл аймактар, сейил бактар жана бак-дарактар кескин кыскарып, алардын ордуна коммерциялык курулуштар көбөйүүдө. Бул экосистеманын тең салмактуулугун бузуп, тургундардын жашоо сапатына терс таасирин тийгизүүдө [5].

Бул көйгөйлөрдү чагылдырууда журналисттердин орду жөнүндө сөз кыла турган болсок. Журналисттер экологиялык көйгөйлөрдү чагылдырууда маанилүү роль ойнойт. Ош шаарындагы айланачөйрө маселелери көбүнчө регионалдык телеканалдарда, маалымат сайттарында жана социалдык тармактарда жарыяланат.

«Ош абасы: Түтүн каптаган шаар» – «ОшТВ» телеканалынын 2024-жылдагы репортажында абанын булгануу деңгээли, тургундардын даттануулары жана жергиликтүү бийликтин жооптору чагылдырылган.

«Таштанды – эң чоң көйгөй» – Турмуш медиа сайтынын макаласында шаардагы таштанды маселеси, айрыкча базарлардын айланасындагы абал, калктын маданияты жана мэриянын аракеттери талданган.

Facebook баракчаларында жергиликтүү тургундар тынбай видео, сүрөт жарыялап, кээде проблемаларды журналисттерге чейин өздөрү коомчулукка таратууда. Бул жарандык журналистиканын өнүгүп жатканынын белгиси.

Журналисттердин экология темасындагы материалдарына мазмундук жана сапаттык талдоо жүргүзө турган болсок. Биринчиден темалардын кайталануусу, көпчүлүк материалдар бир эле маалыматты – “аба булганып жатат”, “таштанды көйгөйү

бар” деген деңгээлде калат. Терең анализ жана чечүү жолдору аз айтылат. Экинчиден сунуштардын жоктугу, репортаждарда көйгөй белгиленгени менен, адистердин, экологдордун же шаар пландоочулардын пикирлерине орун берүү сейрек кездешет. Үчүнчүдөн визуализация жетишсиздиги. Видео жана сүрөттөр көбүнчө таасирдүү эмес же архивден алынган. Дрон менен тартылган видеолор, инфографика жана карталар колдонулса, материалдын сапаты жогоруламак. Төртүнчүдөн тил жана стилистика. Кээ бир материалдарда маалымат жеткиликтүү болгону менен, тилдик катачылыктар же эмоцияга өтө көп басым жасоо байкалат, бул журналисттик нейтралдуулукка доо кетирет. Бешинчиден жарандардын үнү. ЖМКлар көбүнчө бийликтин позициясын берет, ал эми жергиликтүү тургундардын реалдуу турмушу жана тажрыйбалары жетиштүү чагылдырылбайт.

«Ош шаарында таштанды 1 жумадан бери алынбай жатат» деген материал Супер ТВнын Facebook барагында жарыяланган кабарда Ош шаарында таштандылар бир жумадан бери алынбай келатканы айтылат. Бул кабар коомдук реакцияны ойготуу максатында жасалган жөнөкөй жаңылык формасында берилген. [8]

Бул мисал журналисттердин жөнөкөй, оперативдүү кабар берүү жөндөмүн көрсөтөт, бирок анын артында аналитика же узак мөөнөттүү чечимдер каралган эмес.

«Ош шаарында абанын булганышы боюнча талкуу» деген маалыматта 2021-жылы Ошто «МувГрин» коомдук кыймылы менен «Youth of Osh» уюму уюштурган абанын булганышы жана анын денсоолукка тийгизген зыяны боюнча талкуу өттү. Шаар бийлиги жана экологиялык адистер катышкан. Бул – экокиймылдар менен медиа бирге иш жүргүзгөн жакшы практика катары каралса болот.

«Ош-Тазалык ишканасына жаңы техника алуу» деген маалыматта Ош шаары-

нын мэриясы «Ош-Тазалык» муниципалдык ишканасына жаңы атайын техникаларды тапшырды – таштанды чогултуучу автоунаалар, чаң соргуч унаалар, электротрициклдер жана таштанды контейнерлер [5]. Бул маалымат – медиа аркылуу шаардын коммуналдык кызматтарын көргөзүү, бул экологиялык маселелер менен күрөшүү аракетин коомго көргөзүү мүмкүнчүлүгү.

«Жаңы таштанды жайынын курулушу» – Ошто жаңы таштанды жайдын курулушу башталгандыгы тууралуу кабарлар бар. Бул долбоор шаардын таштанды маселесин жеңүү максатында каралууда. Журналисттер мындай кабарларда, долбоордун пландары, каржылоосу, экологияга тийгизе турган таасирлери тууралуу кошумча маалыматтарды берүү менен материалдын сапатын жогорулатышы мүмкүн.

«Таштанды иргөө контейнерлерине элдин суроосу-жоктоолор» – “Регион” телеканалынын видеосунда Ош шаарында элдин таштанды контейнерлери жетишсиз экенин, эл контейнерлердин санын көбөйтүүнү талап кылганын көрсөтөт [5].

Бул маалымат жарандык билдирүүлөрдү чагылдыруу – журналисттер коомдун үнүн элге жеткирүү ролун аткарган.

«Таштанды көлөмү тууралуу статистика» – Kyrgyzmedia басылмасында Ош шаарынын тургундары жылына болжол менен 420 миң тонна таштанды чыгарышы, бирден көп факторлор аркылуу бул көрсөткүчкө жеткени талданган [6]. Бул статистикалык маалымат, аналитикага өтүү үчүн негиз. Журналисттер мындай маалыматтарды макалаларга киргизип, бул көрсөткүчтөрдүн себептерин жана келечектеги тенденцияларды талдап бере алышат.

Жогорудагы мисалдарга толуктоолорду жана сунуштарды киргизе турган болсок. ЖМКлар оперативдүү кабар берүүгө артыкчылык беришет, бирок аналитика аз колдонулат. Кайсы нерсеге көп көңүл бөлүш керек болсо – кабар, фактылар, себеп-

тер, чечимдер – алардын баары тең маанилүү болушу керек.

Көйгөйлөр жөнүндө кабарларда долбоордук жактарды кошсо, коомдун кызыгуусу жогорулайт. Мисалы, жаңы таштанды жайы курулбайт деген кабар эмес анын кантип курулары, каржылоо булагы, убактысы, экологиялык таасири ушул деталдар материалга кошумча маани берилсе.

Журналисттер коомдук талкуу түзүүчү агент катары иштеши керек.

Мисалдардан көрүнүп тургандай, медиа аркылуу тараптар менен талкуу өтөт (мисалы, абанын булганышы боюнча талкуу). Ушул стилди кеңейтүүдө соцтармактар жана комментарийлер аркылуу материалдын динамикасын күчөтөт.

Статистика жана илимий маалыматтарды колдонуу абзел. Таштандынын көлөмү, абанын булганышы боюнча көрсөткүчтөр – журналисттин материалында болсо, ал окурманга маселени жакшыраак жеткирет. Ошондуктан журналисттер изилдөөчүлөрдүн отчетторун, экологиялык мониторинг маалыматтарын колдонушу зарыл [9].

Журналисттерге даярдыктар жана тренингдер зарыл болуп эсептелинет.

Экологиялык темадагы журналистика – адистешкен багыт. Журналисттерге бул темада адистешүү, экологдор менен иштешүү, маалыматтарды талдоого үйрөнүү бул медианын сапатын жакшыртат.

Жыйынтыктап айтканда, экология жана туруктуу өнүгүү маселеси – азыркы доордун эң олуттуу чакырыктарынын бири болуп эсептелет. Айрыкча өнүгүп жаткан шаарлардын катарындагы Ош шаары сыяктуу ири шаарларда бул көйгөйлөр өзгөчө курч мүнөзгө ээ. Бул илимий макалада экологиялык көйгөйлөрдүн түрлөрү, аларды коомчулукка жеткирүүдөгү журналисттердин ролу жана калктын экологиялык аң-сезимин калыптандырууда медианын таасири ар тараптуу каралды.

1. Ош шаарында экологиялык көйгөйлөрдүн негизги булактары – абанын булганышы, суунун сапатынын начарлашы, таштандылардын туура эмес башкарылышы жана жашыл аймактардын кыскарышы болуп саналат. Бул маселелер шаардын жашоочуларынын ден соолугуна жана жашоо сапатына түздөн-түз таасир этүүдө.

2. Журналисттер бул көйгөйлөрдү чагылдырууда маанилүү роль ойнойт. Теле-

каналдар, сайттар жана социалдык тармактар экологиялык темаларды калкка жеткирүүдө негизги каналдар болуп саналат. Бирок көп учурда материалдардын сапаты, мазмуну жана талдоо деңгээли жетишсиз болуп жатканы байкалат. Эмоциялык мазмундагы кыска репортаждар маалыматтын таасирдүүлүгүн төмөндөтүшү мүмкүн.

Адабияттар

1. Качкынбекова, А. К. Экологическая журналистика и её особенности / А. К. Качкынбекова // Известия Национальной академии наук Кыргызской Республики. – 2025. – № 4. – С. 83-87. – URL: <http://ilim.naskr.kg/index.php/main/article/view/890> (дата обращения: 12.11.2025).

2. McCluskey, M. Sustainable development reporting for journalists : ASEF Media Handbook / M. McCluskey ; Asia-Europe Foundation (ASEF). – Singapore : ASEF, 2014. – ISBN 978-981-09-0121-9. – URL: http://asef.org/wp-content/uploads/2020/10/2014_ASEF_Media_Handbook_Sustainable_Development_Reporting.pdf (дата обращения: 12.11.2025).

3. Phuong, V. T. The media, journalism and sustainable development communication for nation building: Literature review / V. T. Phuong, A. M. Ibrahim // New Media and Mass Communication. – 2020. – Vol. 89. – P. 1-11. – DOI 10.7176/NMMC/89-01. – URL: http://www.researchgate.net/publication/342916076_The_Media_Journalism_and_Sustainable_Development_Communication_for_Nation_Building_Literature_Review (дата обращения: 12.11.2025).

4. Джумагазиева, Н. К. Освещение проблем экологии в периодической печати Кыргызстана (1996-2006 гг.) : специальность 10.01.10 «Журналистика» : диссертация на соискание ученой степени кандидата филологических наук / Джумагазиева Нуржан Курманбековна. – Ош, 2010. – 180 с.

5. Султаналиева, Ч. Освещение в прессе Кыргызстана новостей о состоянии окружающей среды и роль экологических неправительственных организаций / Ч. Султаналиева, Э. Фридман // Центральная Азия и Кавказ. – 2015. – Т. 18, № 2. – С. 161-180. – EDN UAHJCV.

6. Booker, N. Putting forward sustainability as a model for journalism education and training / N. Booker, B. Mutsvairo, D. Balliah // Journalism Practice. – 2024. – P. 1-25. – DOI 10.1080/17512786.2024.2349025.

7. Шаркана Ош: Оштогу абанын булганышы жана анын зыяны жөнүндө талкуу өтөт // Экоис : [сайт]. – 2021. – URL: <https://ekois.net/shaarkana-osh-oshtogu-abanyin-bulganysy-zhana-anyn-zuyuany-zh-n-nd-talkuu-t-t> (дата обращения: 12.11.2025).

8. Кыргызстандыктар чыгарган таштандынын көлөмү жана андан кантип арылышат? // Кыргыз медиа : [сайт]. – 2022. – URL: <https://kyrgyzmedia.kg/kyrgyzstandyktar-chygargan-tashtandynyn-k-l-m-zhana-andan-kantip-arylyshat> (дата обращения: 12.11.2025).